

Bāriņtiesām - Par informācijas neizpaušanu par bērnu

Publicēts: 26.11.2020.

Bērnu tiesību aizsardzības likuma 6.panta pirmajā daļā noteikts, ka tiesiskajās attiecībās, kas skar bērnu, bērna tiesības un intereses ir prioritāras. Bērnu un ģimenes lietu ministrijas Bāriņtiesu uzraudzības un metodiskās vadības departaments vērš uzmanību Latvijas Republikas normatīvajos aktos paredzētajam, ka saņemtā informācija par bērnu nav izpaužama gadījumos, kad tas var kaitēt turpmākajai bērna attīstībai vai viņa psiholoģiskā līdzsvara saglabāšanai.

Bērnu tiesību aizsardzības likuma 71.panta pirmajā daļā noteikts, ka informācija par bērnu, kuru ieguvusi bērnu aprūpes, izglītības, sociālās palīdzības vai citas iestādes darbinieks vai valsts vai pašvaldības institūcijas darbinieks, pildot amata pienākumus, ir konfidenciāla, un ziņas, kas jebkādā veidā varētu kaitēt bērna turpmākajai attīstībai vai viņa psiholoģiskā līdzsvara saglabāšanai, nav izpaužamas.

Vienlaikus minētais pants nosaka aizliegumu:

izplatīt personiski iegūto informāciju par bērnu, kurš kļuvis par nozieguma upuri, liecinieku vai izdarījis likumpārkāpumu, kā arī tādu informāciju, kura bērnam varētu kaitēt tūlīt vai tālākā nākotnē;

izmantot bērna sniegto informāciju savtīgos nolūkos;

intervēt bērnu un izplatīt presē un citos plašsaziņas līdzekļos informāciju par bērnu, kurš kļuvis par pretiesiskas darbības upuri, liecinieku vai izdarījis likumpārkāpumu, izņemot gadījumu, kad bērns pats izsaka vēlēšanos pārdzīvoto izpaust atklātībai un tam piekrist viņa vecāki vai citi bērna likumiskie pārstāvji.

Ņemot vērā minēto, vēlamies akcentēt bāriņtiesu uzmanību tam, ka nav pieļaujams radīt iespēju personai, kura nav administratīvā procesa dalībnieks, iepazīties ar lietas materiāliem par bērnu, t.sk. dokumentiem, kuri satur ziņas par bērnu.

Saskaņā ar Ministru kabineta 2006.gada 19.decembra noteikumu Nr.1037 „Bāriņtiesas darbības noteikumi” 13.punktuar bāriņtiesas lietvedībā esošajiem lietas materiāliem var iepazīties:

konkrētā administratīvā procesa dalībnieki un lietā pieaicināts tulks, ja no administratīvās lietas dalībnieka saņemts attiecīgs iesniegums, - ar konkrētās lietas materiāliem;

prokurors, Bērnu un ģimenes lietu ministrijas norīkots ierēdnis (darbinieks) un valsts bērna tiesību aizsardzības inspektors - ar visu bāriņtiesas lietvedībā esošo lietu materiāliem.

Saskaņā ar Administratīvā procesa likuma 24.pantu administratīvā procesa dalībnieki ir:

iesniedzējs;

iestāde, kuras lietvedībā ir administratīvā lieta;

adresāts;

trešā persona;

tiesību subjekts, kuram ir tiesības būt par privātpersonas tiesību un tiesisko interešu aizstāvi;

pieteicējs;

atbildētājs;

pārstāvis.

Savukārt, minētā likuma 28.pants paredz, ka par trešo personu administratīvajā procesā var būt privātpersona, kuras tiesības vai tiesiskās intereses attiecīgais administratīvais akts var ierobežot vai kuru var skart tiesas spriedums lietā. Trešajai personai administratīvā procesa dalībnieka statusu piešķir ar iestādes vai tiesas lēmumu pēc šīs personas iesnieguma. Trešo personu var pieaicināt piedalīties lietā arī pēc administratīvā procesa dalībnieka vai tiesas iniciatīvas.

Ja bāriņtiesa uzskata, ka lietā esošās informācijas (piemēram, bērna viedoklis, psihologa atzinums u.tml.) izpaušana, iepazīstinot administratīvā procesa dalībniekus ar lietas materiāliem, var kaitēt turpmākajai bērna attīstībai vai viņa psiholoģiskā līdzsvara saglabāšanai, minētā informācija jāievieto ar bāriņtiesas zīmogu aizzīmogatā aploksnē un jāpievieno lietai.

Papildus vēršam uzmanību Bāriņtiesu likuma 17.panta sestajā daļā noteiktajam, ka bāriņtiesa neizpauž informāciju, kas jebkādā veidā varētu kaitēt bērnam vai citai rīcībnespējīgai personai. Savukārt minētā likuma 78.panta pirmā daļā noteikts, ka bāriņtiesas priekšsēdētājs, bāriņtiesas priekšsēdētāja vietnieks, bāriņtiesas loceklis un sekretārs nedrīkst izpaust trešajām personām viņiem uzticētās ziņas, kuras tiem kļuvušas zināmas, pildot amata pienākumus. Šā panta pirmās daļas noteikums ir spēkā arī pēc tam, kad minētās personas atstājušas savu amatu. Visas uzticētās lietas, aktus un dokumentus bāriņtiesas priekšsēdētājs, bāriņtiesas priekšsēdētāja vietnieks, bāriņtiesas loceklis un sekretārs glabā slepenībā.

Ņemot vērā minēto, aicinām bāriņtiesas rūpīgi izvērtēt katru gadījumu individuāli un ievērot likumos noteiktās normas, lai vislabākajā veidā nodrošinātu bērnu tiesību un interešu aizsardzību.

<https://www.bti.gov.lv/lv/barintiesam-par-informacijas-neizpaušanu-par-bernu>